

FLYGGVAPEN *nytt*

2/88

Finska flyggvapnet 70 år

Foto: Jim Wintley & Håse Vallis

FV gratulerar ILMAVOIMAT till sina 70 år

När det finska flygvapnet den 6 mars firade sitt 70-årsjubileum riktades blickarna med beundran och uppskattning från hela världen på ett av världens äldsta flygvapen. Relationerna mellan Finlands flygvapen och det svenska Flygvapnet, som är 8 år yngre, är och har varit mycket goda.

Det var Sverige, som genom den svenske greven Eric von Rosens donation, skänkte det första flygplanet till Finlands flygvapen. Flygplanet var av typ Thulin D och benämndes F1 och överlämnades just den 6 mars 1918.

Under vinterkriget 1939-1940 kämpade finska och svenska flygare sida vid sida, genom att det svenska frivilligförbandet F19 organiserades i Finland.

Efter andra världskriget har samarbetet mellan våra flygvapen fortsatt bl a genom utbyten av besök och flygerfarenheter. Sverige har haft glädjen och äran att till Finland leverera åtskilliga svenska flygplan, först skolflygplanet SAAB 91D Safir och på senare år J 35 Draken.

Detta har fört våra flygvapen ytterligare närmare varandra.

Det sätt på vilket det finska flygvapnet byggt upp sin organisation och sin utbildning med Draken har varit imponerande. Verksamheten har präglats av hög yrkesskicklighet och god flygsäkerhet. Vi i svenska Flygvapnet ser med mycket stor respekt på den kunnsighet och framåtanda som präglar det finska flygvapnet. Det är vår förhoppning att vi gemensamt skall finna former för att Finlands flygvapen även i framtiden skall flyga på svenska vingar, därmed ytterligare befästande de starka vänskapsband som råder.

Sveriges Flygvapen gratulerar genom mig Finlands flygvapen till sitt 70-årsjubileum och önskar fortsatt utveckling och välgång. Att ha bra och effektiva flygstridskrafter är en grundförutsättning för att våra länder skall kunna föra en kraftfull neutralitetspolitik i syfte att behålla och befästa freden och friheten.

Sven-Olof Olson
Generalmajor
Chef för Flygvapnet

INNEHÅLL

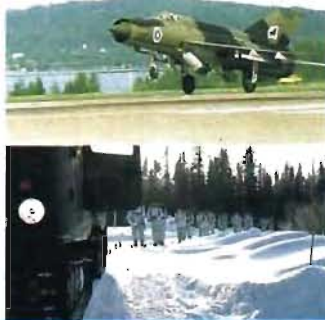
Sid 4: Finska flygvapnet 70 år

13: Sommarens Top Class lyft

14: Infosystem FV

20: FVM i vinteridrott

22: Tolkskolan i fokus

Nr 3 utkommer cirka juni

Manusstopp för nr 4 = 88-08-08

Nordens största flygmilitära tidskrift
36.000 ex.

Chefredaktör & ansvarig utgivare: **BERT STENFELDT**
Redaktionschef: **GÖSTA EDWARDS**
Redaktör: **JAHN CHARLEVILLE**
Prenumeration: **GUNNEL WIRÉNIUS**

Ljungbergs Tryckeri AB, Klippan 1988-04-25/158

BIDRAG från läsekretsen välkomnas. Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera allt material. – Endast "Ledaren" ger uttryck för CFV:s åsikter. För signerade artiklar svarar resp författare för redigering och layout redaktören.

ÅTERGIVANDE av textinnehållet medges.
Källan önskas tydligt angiven.

ADRESS: FlygvapenNytt
Flygstaben/Info, Box 80004
104 50 Stockholm

TELEFON: 08-788 75 69
(pren) 788 75 67
vx: 788 75 00

Prenumerationspris 1988 25 kr.
Postgironummer 31 69 97-6
Kassa 103:6 Flygstaben

Efter FV:s värnpliktskonferens:

Gör grundutbildningen effektivare!

● ● *Ökad effektivitet i utbildningen var temat för årets värnpliktskonferens i Flygvapnet.* ● ● Våra värnpliktiga är helt nödvändiga för att Flygvapnet skall kunna lösa sina uppgifter – både i krig och fred. Vi ger våra värnpliktiga långt mer ansvarsfulla uppgifter än vad något annat lands flygvapen gör. Detta gäller främst de värnpliktigas direkta deltagande i arbeten på hög teknisk nivå – till exempel att klargöra våra krigsflygplan.

Denna tjänst karaktäriseras av korta intensiva perioder av klargöring och dessemellan perioder av beredskap. Dessa perioder i beredskap upplevs av många i varierande grad som "hängtjänst". Samtidigt som det är angeläget att alla ute på våra arbetsplatser anstränger sig för att minimera tiden för "hängtjänst", finns det anledning påpeka att just genom att finnas på plats fullgör den värnpliktige en i *vid mening viktig* beredskapsuppgift.

De värnpliktigas insatser bidrar i hög grad till att hålla våra flygplan i luften på ett säkert sätt samt också till vår förmåga att snabbt kunna ingripa mot inkräkta-re.

Det kommer i framtiden att krävas än mer av våra värnpliktiga i FV och detta i allt mer kvalificerade befattningar. Utbildningen måste därför bli så bra att uppgifterna kan lösas även under de svåraste förhållanden och med tillvaratagande av var och ens förmåga. Vi måste ställa höga krav på våra värnpliktiga och de värnpliktiga *har därmed rätt* att ställa krav på en effektiv och meningsfull utbildning. Bristen på krav kan leda till en viss slapphet – arbetsdagen upplevs mer eller mindre meningslös. Tillfredsställelsen och glädjen

över att ha gjort en god prestation – uppnått ställda krav – är viktig för alla människor.

● ● Vid årets värnpliktskonferens fick de värnpliktiga under grupparbeten och gemensamma föredragningar föreslå åtgärder för att effektivisera utbildningen vid Flygvapnet. Flera värdefulla förslag framfördes och kommer att utnyttjas i FV:s fortsatta arbete. Det är ett led i den allmänna satsning FV nu gör för att effektivisera all utbildning i en personalknapp situation. En effektivare utbildning ökar i hög grad både motivation och trivsel.

De värnpliktiga redovisade en gemensam uppfattning där de ville ha ett större eget ansvar för att därigenom kunna känna en ökad tillfredsställelse och motivation i sin tjänstgöring. Rätt utnyttjat innebär detta också en minskad arbetsbörda för den övriga personalen.

I Flygstaben pågår en översyn av utbildningsbestämmelserna för värnpliktsutbildningen. Varje värnpliktsbefattning skall få ett bättre anpassat utbildningsmål. Allt i syfte att öka effektiviteten och den personliga tillfredsställelsen.

● ● De värnpliktigas attityd till försvaret och värnpliktstjänstgöringen i allmänhet är i grunden positiv. En anledning härtill är det goda förhållandet mellan befäl och värnpliktiga i Flygvapnet. Det gäller att ta tillvara och vidareutveckla den positiva inställningen. Den pågående dialogen vad avser utbildning är därvid ett positivt och konstruktivt inslag. ■

Finnska flygvapnet 70 år

Suomen Ilmavoimat 70 vuotta

Finnska flygvapnet firade sina 70 år den 6 mars 1988. Jag använder detta tillfälle för att hälsa till alla läsare av FlygvapenNytt.

På samma gång tackar jag det svenska Flygvapnets ledning och personal från Ljungbyhed och Halmstad i söder upp till Vidsele och Luleå i norr för det utomordentliga samarbete och stöd som det finska flygvapnet har fått uppleva under årens lopp; i synnerhet i användningen av J 35-systemet.

Jag skickar det finska flygvapnets lyckönskningar till Er alla.

*Chefen för finska flygvapnet
Generalmajor*

Pertti Jokinen

Foto: Hasse Vallas

6 mars 1918-1988

Foto: Ilmavoimat

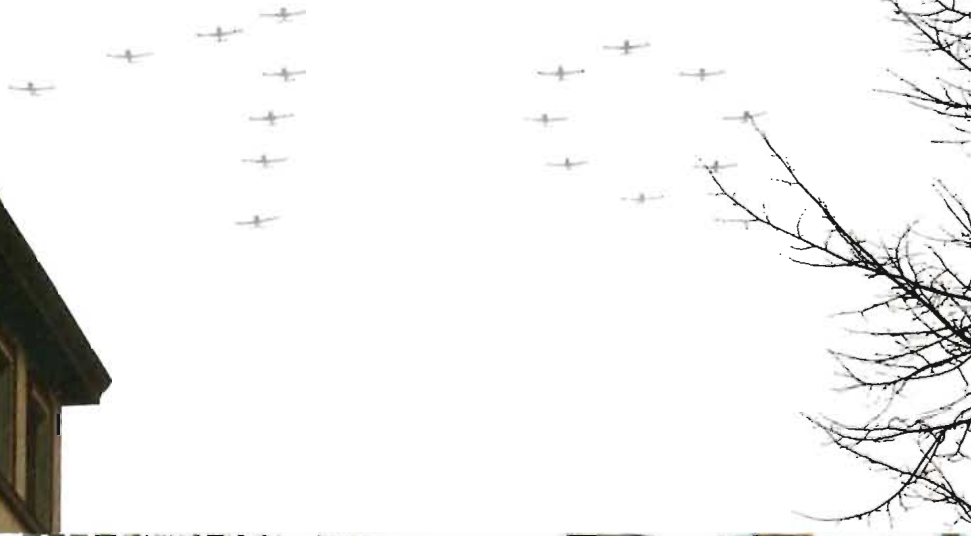

Foto: Ilmavoimat

Jyväskylä 6 mars 1988:

...van: Det miserabla vädret medgav bara att 16 ...ollflygplan av finska "Vinka" kom i luften. De ...rmerade födelseåren 70.

...mitten: Militärparad genom staden. Ceremo- ...nen saluterades bl a av genlt:a R. Meriö & E. Sal- ...vela (bägge i d C Ilmavoimat), landshövding K. ...ivistö, genmj. P. Jokinen (nuvarande C Ilmavoi- ...mat) + genmj S. Räisänen (C Inre-Finlands mili- ...rlän).

...h: Svenska Flygvapnet uppvaktade broderlan- ...ets jubilar på plats. Flygstabschefen, genmj Bert ...enfeldt med fru, ses här överrätta FV:s gåvor ...l den finske CFV, genmj Pertti Jokinen (som ...nkeras av öv Heikki Nikunen, flygstabschef). ...å tur att uppvakta står FMV:s genmj Gunnar ...ndqvist med fru.

Det finska flygvapnet fyllde 70 år den 6 mars. Denna, i dessa sammanhang, ansevärd ålder renderar det finska flygvapnet en tät position bland världens flygvapen. T ex är brittiska RAF några månader yngre. Den anmärkningsvärt höga åldern grundar sig på den lösning varmed den nya försvarsgrenen på sin tid organiserades. Flygvapnet underställdes direkt överbefälhavaren, d v s blev redan från allra första stund en självständig försvarsgren. I de flesta andra länder förverkligades detta arrangemang först då flygvapnet hade fungerat en längre tid som en del av armén och marinen. Som i Sverige, t ex.

Suomen

ILMAVOIMAT

ett flygvapen med 70-årig sisu

Den 6 mars 1918 kom att bli det finska flygvapnets (Ilmavoimat) födelsedag. Då flög den svenske flygföraren **Nils Kindberg** till Vasa med ett Morane Saulnier-flygplan, som greve **Erik von Rosen** hade donerat till det nysjälvständiga Finland. Flygplanet bar greve von Rosens tecken, den blå svastikan, målad på vingarna. Svastikan blev därmed nationalitetstecken för finska flygplan – ända fram till fredsvåren 1945.

Hydroplanens ersättning med markflygplan samt optimering av förhållandet mellan jakt- och bombflygplan var typiska linjedragningar i början.

● ● Finska flygvapnets operationsidé, materiellösningar och utbildningsnivå råkade i ett verkligt eldprov den 30 november 1939, då vinterkriget bröt ut. Sovjetunionens styrka var cirka tio gånger större vid krigsutbrottet. Men trots detta kunde

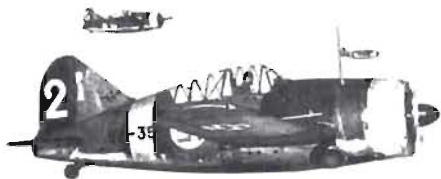
Finland försvara sig med all sin materiel och operera på egna villkor samt uppfylla de krav som slagfältet ställde.

Det ringa antalet jaktflygplan hos Ilmavoimat upplevde finska försvarsmakten som en allvarlig brist – avvärjningsstyrkan begränsade sig till endast 36 Fockers D 21. Dessa centraliserades till försvarets tyngdpunkt. De första flygförarna kämpade dock framgångsrikt, vilket framgick av det förmånliga relationsförhållandet i luftseg-rar = 16:1.

Ett särdrag i vinterkrigets strider var utnyttjandet av isflygfält. Tekniskt underhåll och motorbyte utfördes mitt i natten under bar himmel ofta med temperaturer ned emot -40°C .

● ● När fortsättningskriget senare bröt ut hade Ilmavoimat tagit lärdom av tidigare erfarenheter. Antalet jaktflygplan hade ökat och kvalitén förbättrats. Brewster-

Ovan: Brewster Buffalo
"32:1 motryssen"

flygplan (BW), som utgjorde merparten av flygplanbeståndet, hade i början av kriget ett prestandamässigt övertag jämfört med sina motståndare.

Därigenom kunde finska flygvapnet år 1941 skaffa och behålla luftherravärdet, vilket var en förutsättning för anfällsoperationskrig. Mot slutet av fortsättningskriget mobiliserade Sovjetunionen över ett tusen flygplan för ett strategiskt motanfall. Åter tvangs finska flygvapnet strida mot en lika stor övermakt som under vinterkriget.

Nedan: Messerschmitt Bf.109
"25:1 motryssen"

Vid denna tidpunkt bestod huvuddelen av jaktflyget av Messerschmitt Bf.190G (MT). Dess prestandaförmåga var relativt bra och MT höll sig konkurrenskraftig ända till krigets slutskede.

På våren 1944 centraliserade Finland hela sin försvarspotential till tyngpunkten och kunde därigenom nå en avvärjningsvinst. Strategiskt betydde denna vinst mycket för Finlands framtid. Finska jaktflygplan kunde åter nå utomordentliga relationer i luftsegrar: Brewster 32:1 och Messerschmitt 25:1.

Ovan: Messerschmitt Bf.109
"25:1 motryssen"

● ● Krigserfarenheterna gav klara och tydliga riktlinjer för utvecklingen i framtiden. Ilmavoimat konstaterades representera en riksomfattande styrka som kräver en centraliserad ledning för att möjliggöra vapenslagets smidiga användning. Jaktplanavvärjningen konstaterades utgöra den väsentligaste verksamhetsformen i försvarskriget.

● ● Finska flygvapnets huvuduppgift i fredstid är att trygga integriteten av luftrum-

Lapplands flygflottilj
Rovaniemi

Satakunta flygflottilj
Tammerfors-Pirkkala

Karelens flygflottilj
Kuopio-Rissala

På krigsbas: MiG-21 Bis & J 35 Draken.

Flygvapenstyrkornas gruppering & uppgifter

FLOTTILJERNA

Bevakning & värnande av rikets luftrum

- ▶ Luftbevakningsradaranläggningar
- ▶ Jaktflygplan

Utbildning av

- ▶ Stampersonal
- ▶ Värnpliktiga
- ▶ Reservister

för freds- & krigsuppgifter

Luftstridsskolan/Kauhava

- ▶ Flygutbildning
- ▶ Officerutbildning

Flygvapnets tekniska skola/Halli

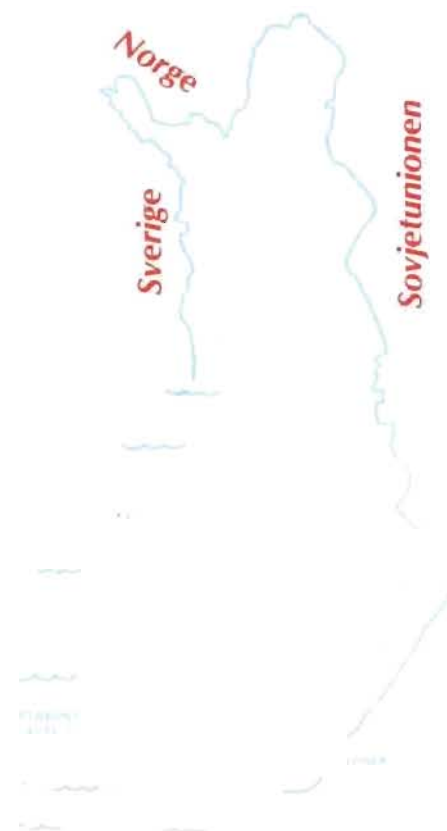
- ▶ Flygteknisk utbildning

Flygvapnets signalskola/ Tikkakoski

- ▶ Luftbevaknings- & signalutbildning

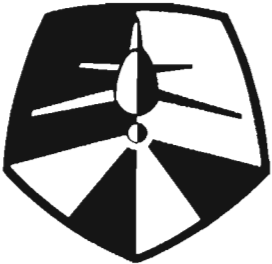
Flygvapnets depå/Tammerfors

- ▶ Krigsmaterielunderhåll
- ▶ Kvalitetskontroll
- ▶ Provflygning

Luftstridsskolan
Kauhava

Spaningsdivisionen
Tikkakoski

Transport- & helikopterdiv.
Utti

met och i krigstid jaktplanavvärjningen. Dessa uppdrag förverkligas med en klar och effektiv organisation. Flygvapnet ansvarar i sin helhet för vapenslagets utbildning, anskaffning, upprätthållande och utvecklande av materiel och system samt för operativ beredskap.

Lapplands flygflottilj ansvarar för Norra Finlands område, Karelens flygflottilj för Mellersta Finland och Satakunta flygflottilj för Södra Finland. Flygflottiljernas uppgift är att ständigt utföra luft- och gränsbevakning samt att utbilda stampersonal, värnpliktiga och reservare för både freds- och krigsmässiga behov.

Två separata flygdivisioner, Flygspaningsdivisionen i Tikkakoski och Flygtransportdivisionen i Utti, ansvarar för specialuppdrag.

Luftstridsskolan i Kauhava bär ansvaret för flygutbildningen, Flygvapnets tekniska skola i Halli för den flygtekniska utbildningen och Flygvapnets signalskola i Tikkakoski för luftbevaknings- och signalutbildningen.

Flygvapnets depå i Tammerfors tar hand om upprätthållandet av materielen, kvalitetsövervakningen och provflygverksamheten. Provflygförbandet ligger i Halli och utför utöver fabriksprovflygning även utprovningar som är förknippade med både utvecklandet av flygmateriel och jakttaktik.

Ovan: Skolflygplanet Vinka.

Ovan: En division Hawk.

Nedan: J 35S Draken.

Nedan: Den 2-sitsiga skol-MiG-21:an kallas Mongol.

Nedan: SK 35, J 35S & Hawk i Rovaniemi.

Foto: Finnair

Foto: Finnair

Foto: Hesse Valley

Foto: Finnair

Foto: Conair Group

● Samarbetet med luftvärnet är organiserat så, att det är Ilmavoimat som ansvarar för ledning av luftförsvarets eldanvändning. Både jaktflygavvärjningen och luftvärnet använder samma luftsituationsbild och ledningssystem.

Beredskap för identifieringsflyg upprätthålls i olika delar av riket med hjälp av incidentberedskap dygnet runt, vars baser växlas oregelbundet. Denna tillbaka-

hållande verksamhet är en väsentlig del i att trygga luftrumets oantastlighet och utgör ett betydelsefullt stöd för säkerhetspolitiken.

Krigserfarenheterna visade, att t o m ett relativt ringa antal stridsflygplan har en betydande försvarsförmåga om materieln hålls konkurrenskraftig och flygförarna är duktiga "äss"/är professionella ut i fingerspetsarna.

● ● 1953 inleddes en kraftfull utveckling av flygmaterielen, då Ilmavoimat över-

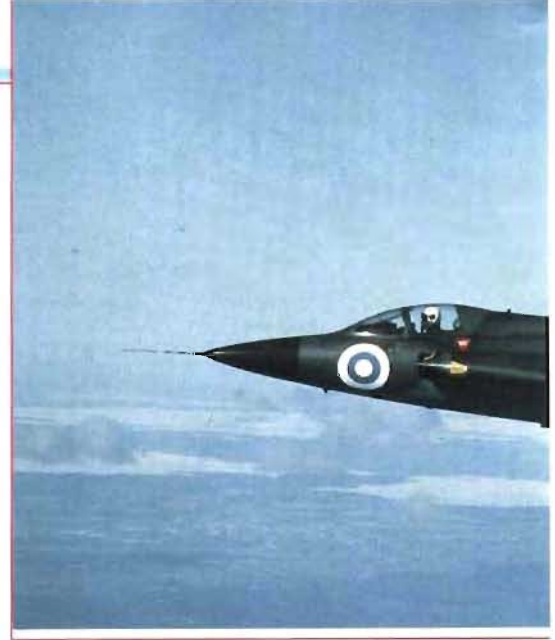
Swidan Hawk Mk 11 a under start

Swidan Hawk i ett övningsövning

Swidan Mk 11 Bis i vinter

gick till jetepoken genom anskaffning av Vampire. Överljudstiden nåddes år 1958 när Gnat-flygplanen togs i bruk. Ljudhastigheten överskreds då i dykning. Men redan 1963 överskreds denna barriär också i stigning. Ljudhastigheten fördubblades 1963 med MiG-21F. Jaktplanmaterielen kompletterades och förnyades med Draken-anskaffningar 1972 och 1984 samt MiG-21 Bis 1980. Och under datorernas och mikroelektronikens 1990-tal hägrar tredje generationens försvarsjetflygplan.

Flygutbildningssystemet baserar sig på tredelningen elementärskolflygplan – jet-övningsflygplan – stridsflygplan. Finska (Valmets) "Vinka" och brittiska (Bae:s) "Hawk" tjänstgör i dag som skolflygplan. Huvudvikten i flygutbildningen ligger i att behärska luftstridssituationen.

Flygutbildningen består av ett systematiskt utbildningsprogram, med olika flygplantyper arrangerade övningar inom flygdivisioner, taktiska övningar mellan flygdivisioner samt av flygflottiljernas och flygvapnets stridsövningar. Strävan är att nå stridsflygarens grundfärdigheter så snart som möjligt och sedan fördjupa och vidga dem.

Erfarna flygförare deltar i taktiska utvecklingsseminarier, där deras lärdomar och traditioner sedan förmedlas till den yngre generationen.

För att flygförarna bättre skall kunna tåla dagens ökade g-kraftspåkörningar under stridsflygning har ett speciellt konditionsprogram utvecklats.

● ● Grunderna i finska flygvapnet är i ordning. Stabsplanerarna behandlar nu som bäst de krav som framtiden ställer, bl a inom luftbevakningen och den elektroniska krigsföringen. Nästa stora utvecklingssteg gäller förnyandet av avvärjningsjaktplan för 1990-talet. Ilmavoimat ser sissu-laddat framtiden an – 1998 är det dags för 80-årsfirande. Och då skall det finska flygvapnet stå väl stärkt och alert inför stundande nya sekel. ■

Gloster G-27 (Dansk Flyvevåben)

Svedin Mi-8 Flyg

Svedin Mi-8 Flyg

Gloster G-27 (Dansk Flyvevåben)

Svedin Mi-21 under landing

Svedin PC-3 (Dansk Flyvevåben)

Svedin Mi-24 (Dansk Flyvevåben)

Svedin PA-12 (Dansk Flyvevåben)

Finska luftstridskrafternas flygskola, Luftkrigsskolan, fyller 70 år den 1 augusti 1988. Luftkrigsskolan ligger i Sydösterbotten i Kauhava – på samma breddgrad som Vasa och Sundsvall.

70 år i augusti:

Finska LUFTSTRIDSSKOLAN

Åtta jetskolflygplan av typ Hawk startklara på Bolen i Kauhava.

Som huvuduppgift utbildar Luftkrigsskolan militärflygare för luftstridskrafterna. Utbildningen inleds med en 11 månader lång grundläggande flygutbildningskurs inklusive vpl-utbildning. Kursen har årligen ca 50 elever. Under kursen flyger eleverna med propellerskolflygplanet Vinka enligt ett utbildningsprogram som omfattar 50 timmar. Tack vare den omsorgsfulla uttagningen är gallringen un-

Militärflygutbildningen tar totalt ca 6 1/2 år.

der kursens gång liten. Bara 3 proc av eleverna brukar bli tvungna att avbryta sin utbildning.

Ur värnpliktskurserna väljs eleverna till den 3-åriga kadettskolan och till den 2 1/2-åriga befattningsofficersutbildningen. Eleverna på dessa kurser flyger ca 50 timmar med Vinka, 20 timmar Hawk-simulator och ett 100-timmars program med jetskolflygplanet Hawk. Dessa kurser ger militärflygar- eller militärspanarfärdighet för officers- och befattningsofficerstjänster.

Årligen utexaminerar Luftkrigsskolan ca 25 militärflygare.

Varje år utbildas också 15-18 flyglärare, som i flyglärarkursens auskulteringskede utnyttjas som utbildare på flygkurserna för de värnpliktiga.

Desutom genomför Luftkrigsskolan som tjänstegrenskurser, kaptenskurs för officerare och löjtnantskurs för befattningsofficerare. Lägg därtill utbildning av vanliga värnpliktiga och reservare för olika specialuppdrag.

Elevernas luftfärdighet med skolflygplanet Vinka.

Billigare flygutbildning

Ett utbildningsprogram som kombinerar utbildningen i flygutbildningskursen med utbildningen i värnpliktskursen ger ett utbildningsprogram som är betydligt billigare än de andra utbildningsprogrammen. Detta utbildningsprogram är ett resultat av ett samarbete mellan Luftkrigsskolan och den finska flygutbildningsmyndigheten. Detta utbildningsprogram är ett resultat av ett samarbete mellan Luftkrigsskolan och den finska flygutbildningsmyndigheten. Detta utbildningsprogram är ett resultat av ett samarbete mellan Luftkrigsskolan och den finska flygutbildningsmyndigheten.

Totalt 4,1 milj. USD 415kr

-bilagan

Nr 2

Södertälje: FVRF gjorde ett kraftfullt avstamp mot nya, djärva mål, när riksförbundet vid årsstämman fastställde riktlinjer för verksamhetsåret 1989-90.

ÅRSSTÄMMAN

angav avstamp mot nya djärva mål

Bågen spänns mot 9 000 värnpliktiga medlemmar (i dag: 7 350) och 2 000 värnpliktiga befäl och meniga i utbildning på olika nivåer.

– Ett tufft mål. Men ett nödvändigt sådant om vi skall kunna fylla de stora vakanserna i FV:s krigsorganisation, sade styrelsens ordförande **Sven Kamsén**.

Han uppmanade föreningarna att ta extra krafttag i rekryteringsarbetet och utnyttja personliga kontakter för att påbörja de kurser också skall fullföljas.

Två utskott behandlade och godkände riktlinjerna, som mer detaljerat kommer att utmynna i 130 fullföljda befodringskurser, 50 krigsförbandskurser samt 500 omskolningar i luftbevaknings- och vakttjänst under året.

●● **"Tomsvälorna" stannfåglar.** – Den optiska luftbevakningen kommer alltså att finnas kvar som en stor och betydelsefull utbildningsbit inom FVRF. Detta gjordes helt klart av FV:s nye stabschef, generalmajor **Bert**

Stenfeldt, i dennes mycket uppskattade stämmotal.

Den väl förberedda stämman klubbades igenom på mindre än två timmar av förbundsordföranden **Gunnar Löfström**, Linköping. **Sven Kamséns** sedvanliga verksamhetsgranskning visade, att rekrytering och utbildning inte riktigt nått upp till målsättningen (trots ett plus på 84 medlemmar och 22 fler i utbildningen). Men totalbilden är ändå ganska ljus, ansåg han.

– Det verkligen positiva är att nyrekryteringen till befodringsutbildningen har gått bra och att det är så fin bredd på ungdomsverksamheten, sade **Kamsén**, som också nämnde högvakten i september som en av jubileumsårets absoluta höjdpunkter.

Ungdomarnas närmare 100 000 utbildningstimmar (mot de värnpliktigas 50 000) är naturligtvis imponerande. Imponerande är också att utbildningskostnaden kan hållas så låg som 7:50 kr/h – medan vuxenutbildningen springer upp i 54 kr/h.

●● **Ungdomssatsning.** – Detta faktum missade självfallet inte **Kjell Siggelin**, när han talade sig varm för en motion från Västmanlands FVf om ökad medeltilldelning till ungdomsutbildning.

– Vi efterlyser en rättvisare fördelning, så vi slipper ställa in planerad utbildning bara för att medlen inte räcker till. Ändå är timkostnaden i Västmanland så låg som 5:50 kr, sade han.

Lennart Noré, Stockholms FVf, höll med honom och sade, att "ungdomsverksamheten är en plantskola för blivande officerare". Av de västmanländska ungdomarna har under en tioårsperiod tolv anställts i FV och lika många i Armén, påpekade **Siggelin**.

Trots dessa goda argument avtog stämman motionen. Protester från ungdomsrepresentanterna under utskottsarbetet hjälpte föga.

●● **Övriga motioner.** – Friskvård på schemat blir det vid loka-

la och centrala kurser, sedan stämman delvis godkänt motioner i ämnet från Malmens, Skånes, Norrbottens och Sydöstra Sveriges FVf. Varje förening skall tillsätta en friskvårdsansvarig.

Däremot blev det **nej** till kraven på en särskild friskvårdsledare i FVRF:s styrelse och till en central påbyggnadskurs i friskvård.

Stämman sade **ja** till:
▶ Upplands FVf motion om årligt möte med FVRF-ungdom.
▶ Västgöta-Dals FVf motion om utbildningsintyg vid central och regional utbildning (utfärdas av myndigheten).

▶ Örebro läns FVf motion om "draghjälp" av FV och KSAK i samband med flygdagar.

▶ Hälsinge-Dala FVf motion om att den s k 6-månadersregeln vid frivillig tjänstgöring avskaffas.

En motion från Västgöta-Dals FVf om regional befodringsutbildning avstogs. **Gripsholms FVf** reserverade sig mot majoritetsbeslutet i utskottet. ■

Torsten Andersson

I 25 år har SETH HELLMAN varit medlem i Västertottens FVf. I 23 år har han suttit i föreningens styrelse, de senaste 15 som ordförande. Denna trägna lilt fick sin belöning vid årsstämman i Södertälje, där Seth utnämndes till "Årets bragdman" i FVRF.

Chockad bragdman mitt i medaljregnet

Bragdmannapriset har instiftats av FVRF:s före förbundsordförande Olle Karleby och utdelades första gången vid 1987 års riksförbundsstämma i Linköping. Den gången gick priset till Sture Lundkvist från Göteborg och Göta FVf.

Olle fanns på plats som prisutdelare i Södertälje. Han tyckte, att juryn i Seth Hellman hade gjort ett gott val. Hellman, 51, hamnar nu med porträtt och per-

sonliga data i FVRF:s speciella bragdmannabok.

Han blir också den andre medlemmen i FVRF:s hedersklubb, som bildades i föl av medlem nummer ett, d v s Sture Lundkvist. En tvåa i silver pryder för all framtid Seths FVRF-nål.

På meritlistan står också 13 års arbete på förbunds nivå, omväxlande i styrelsen och valberedningen.

Utnämningen av Seth var en

väl bevarad hemlighet.

– Jag blev smått "chockad" när mitt namn lästes upp. Karlebys hederspris är en unik utmärkelse. Kanske den högsta man kan få inom FVRF, även om hedersskölden räknas som "finare", säger han.

Övriga utmärkelser utdelades av förbundsordföranden *Gunnar Löfström* (några hade utdelats i annat sammanhang) enligt följande:

FVRF hederssköld:

Älvsborgs FVf (30 år)
Sydöstra Sveriges FVf (25 år)
Örebro läns FVf (20 år).

FVRF förtjänstmedalj i guld:

Göran Andorff, Borås
Christer Byström, Lidköping
Torbjörn Karlborn, Skärblacka
Per Rickberg, Sollentuna

FVRF förtjänstmedalj i silver:

Göran Andersson, Borås
Rolf Björk, Vikbolandet
Börje Björkholm, Västerås
Laila Gunnarh, Aneby
Göte Hurtig, Övertorneå
Arne Håkansson, Visby
Ulf Järnstad, Skellefteå
Sven-Erik Karlsson, Karlskoga
Christer Landstedt, Norrköping
Bengt Malmberg, Visby
Gunnar Nordström, Borås
Kjell-Åke Qvick, Landskrona
Carl-Johan Rundberg, Luleå
Eric Spångberg, Ronneby

FVRF:s förtjänsttecken utdelades till fr v:

- 1) Roy Jildentål, Örebro
- 2) Christer Andersson, Stora Mellösa
- 3) Olof Lindfors, Linköping
- 4) Lars-Åke Wahlberg, Blentarp
- 5) Birgit Skarlund, S:t Anna
- 6) Lennart Öhström, Umeå
- 7) Jan Nyström, Sundsbruk
- 8) Carl-Christer Hjort, Huddinge
- 9) Sven Kamsén, Täby
- 10) Björn Ringström, Luleå
- 11) Ulla-Britt Liffner, Bankeryd
- 12) Curt Palm, Ronneby
- 13) Kjell Helmersson, Vällingby

Årets "bragdman" Seth Hellman fick den andra inteckningen i Olle Karleby's vandringspris. Olle själv var prisutdelare.

FVRF:s hedersprisklubb har fått en alldeles egen förbundsnål: En försilvradsifra med vårdkasen som bakgrund. Emblemet har designats av Sture Lundkvist, som själv blev den förste "bragdmannen" när priset instiftades 1987.

Karl-Erik Svensson, Borås
Per Johan Widmark, Ljungbyhed.

FVRF förtjänsttecken:

Christer Andersson, Stora Mellösa
Lennart Bülow, Helsingborg
Lars Emriksson, Skellefteå
Lennart Engman, Rosvik
Carsten Flensburg, Klippan
Lars Hed, Veinge
Kjell Helmersson, Vällingby
Roy Jildenstål, Örebro
Carl-Christer Hjort, Huddinge
Sven Kamsén, Täby
Hans Karlsson, Linköping

Sven-Erik Klingenholt, Örebro
Ulla-Britt Liffner, Bankeryd
Olof Lindfors, Linköping
Jan Nyström, Sundsbruk
Curt Palm, Ronneby
Björn Ringström, Luleå
Birgit Skärlund, Sankt Anna
Per Svensson, Borås
Anders Troedsson, Ljungbyhed
Johan Törnqvist, Saltsjö-Bo
Lars-Åke Wahlberg, Blentarp
Leif Wendt, Kinna
Kenneth Wiklund, Angered
Flemming Åkesson, Brämnhult
Lennart Öhström, Umeå

Medaljregnet vid stämman föll över bl a Sven-Erik Karlsson, Karlskoga, Per-Johan Widmark, Ljungbyhed, Per Rickberg, Sollentuna, Eric Spångberg, Ronneby, Arne Håkansson, Visby, Torbjörn Karlbom, Skärblacka, Jan Borg, Sollerön, Rolf Björk, Vikbolandet, Stig-Olof Carlsson, Linghem och Ulf Järnstad, Skellefteå.

Anm: Jan Borg mottog för Hälsinge-Dala flygvapenförening vandringspriset i föreningarnas tävling i rekrytering och utbildning av vpl. Stig-Olof Carlsson mottog CFB:s förtjänstmedalj i guld, Torbjörn Karlbom FVRF:s förtjänstmedalj i guld och övriga FVRF:s förtjänstmedalj i silver.

Fem år framåt skall landets 27 flygvapenföreningar tävla om **FVRF:s nya vandringspris**, som överlämnades som gåva av förbandscheferna inom Sektor Mitt i samband med 25-årsjubileet.

Priset går till den förening som lyckas bäst med rekrytering och utbildning av värnpliktiga. Medlemsökning ger 2 poäng per vpl, genomförd omskolning 5 poäng, lokal utbildning 10 poäng/100 tim och fullföljd befodringskurs 15 poäng/elev.

Poängen divideras sedan med antalet registrerade vpl i respektive förening.

Skånes förslag om annan poängberäkning avisades av årsstämman.

Lars Hogström, 37, från Göta FVf, och Claes Diurhuus-Gundersen, 42, från Skånes FVf, blir nya namn i FVRF:s förbundsstyrelse. Båda har tidigare "pryat" som suppleanter under ett par perioder.

Deras personliga suppleanter blir Rolf Björk, Norrköpings FVf, och Krister Sörhede, Nissans FVf.

Patrick Holmberg, 17, från Stockholms FVf, går in som adjungerad ungdomsrepresentant i förbundsstyrelsen. Hans personliga suppleant blir Fredrik Domert, 18, från Folkare FVf.

Ett nytt namn dyker upp i valberedningen: Anders Jegeman från Norra Smålands FVf.

Om inte grannens pojke störtat och omkommit, hade JAN NYSTRÖM med stor sannolikhet blivit flygförare i Flygvapnet. Denna tragiska händelse gjorde att hans föräldrar klippte av alla funderingar åt det hållet. Jan skulle stanna på backen – därmed basta.

Jan Nyström, en rese på mer än ett sätt inom frivilligkåren.

Porträttet:

Jan Nyström – en rese

I löndom läste han visserligen flyglära och flygmekanik på korrespondens, men därvid stannade det. I dag är Jan 43 år, försäljningsingenjör hos Zander & Ingelström i Sundsvall och bosatt i Sundsbruk utanför sta'n med fru Inga-Liza, Martin (20) och Marika (12).

Att hans hjärta har fortsatt klappa för FV, trots de krossade ungdomsdrömmarna, skall vi i FVRF vara väldigt tacksamma för.

Jan är nämligen en rese i frivilligkåren. Han är huvudet längre än andra på mer än ett sätt, som vakthavande majoren Lars Hed uttryckte sig, sedan Jan varit

vaktchef för FVRF:s högvaktstyrka och med sin speciella blandning av pondus och vänlighet hade lett detta uppdrag till succéartad framgång.

● ● Han gjorde sin värnplikt som sjukvårdare vid F4 i Östersund och trivdes så bra, att han funderade på att söka anställning inom FV. Första centrala kursen i FVRF:s regi (1969) var också en sjukvårdskurs. Redan då hade han börjat engagera sig i Västernorrlands FVf.

– I snart 20 år har jag varit ute på centrala kurser nästan varje vinter och sommar. Har växt in i rollen som ledare och instruktör

på ett otroligt fint sätt. Helt klart har det myckna kursandet utvecklat mig själv, säger han.

– Det är annars ett problem för många, att de känner sig ringrostiga om det går för lång tid mellan kurserna.

Familjen har hängt med till kursgårdarna. Men Jan erkänner, att den fått sitta emellan en del sedan engagemangen på förenings- och riksnivå blivit fler och allt större. Under hela fjolårshösten hade han två lediga helger med familjen. Så visst förstår man om hemmafronten knorrar.

● ● Sedan fyra år är Jan ordfö-

rande i Västernorrlands FVf. Och han är inne på fjärde året i förbundsstyrelsen; först som suppleant, därpå ordinarie.

Under hans ledning har Västernorrland blivit en förening det talas om. Två inteckningar i vandringspriset för medlemsrekrytering samt fjolårsseger för ungdomarna i CFV:s utbildningskontroll har gett eko i riket.

– Vi satsar hårt på ungdomen, säger Jan. Den utgör visserligen en minoritet av medlemmarna, men den hade dubbelt så många utbildningstimmar som de värnpliktiga under fjolåret.

● ● Höjdpunkten i FVRF-karriären så här långt är uppdraget som vaktchef på Kungl Slottet. Annars trivs han bäst när han får använda sina kunskaper och sin entusiasm till att sporra andra att gå vidare.

Om FVRF:s roll som frivilligkår säger han:

– Jag tror inte alla FV:s "toppar" riktigt har insett vilken enorm resurs de frivilliga utgör, inte minst genom deras kontakter ut mot samhället. De fast anställda måste se de frivilliga som en möjlighet, inte som ett "hot" mot deras egen funktion och betydelse.

– Nu ser jag fram emot att förbundstanken utvecklas. Att FV och FVRF gemensamt "tar tag" i medlemmarna och får dem att verkligen känna, att de gör en betydelsefull insats. Bara en sådan sak som att CFV nämner de frivilliga i sitt jultal är oerhört viktigt. ■

Torsten Andersson

– Nu kan vi ägna krafterna åt det vi helst vill, alltså åt rekrytering, utbildning och medlemsvård ute i föreningarna. Kontorsarbetet har Per-Axel Ferm vid förbundskansliet vid F17 tagit hand om!

Det var en belåten Kurt-Rune Roos som vid FVRF:s årsstämma i Södertälje redogjorde för hur långt pilotprojektet med ett regionalt flygvapenförbund i sydöstra Sverige har avancerat.

Sydöstra Sveriges, Kalmar- och Norra Smålands FVf ingår i projektet. I september hölls konstituerande förbunds- möte i Växjö, i februari öppnades kansliet på F17. Framöver väntar ett verksamhetsår med 18 samordnade kurser.

Förbundsbyggnaden har redan haft en positiv effekt på intresset, hävdar Kurt-Rune Roos.

– En kurs i ledarskap på Kronobergshed lockade så många deltagare, att den fick uppdelas

på tre tillfällen. Det har aldrig hänt förr.

Anders Jegeman lovordade den minskade sammanträdesbyråkratin hos föreningarna. En annan fördel är att statliga medel utbetalas direkt från kansliet, vilket avlastar FVRF:s centrala kansli.

● ● **Underavdelningar?** – Kjell Helmersson omtalade, att det vid FVRF:s höstmöte i Östersund hade kläckts en idé om att skapa förbund med underavdelningar, vilka skulle knytas till respektive tjänstegren. Alltså en särskild sektion för luftbevakare, en annan för markstridspersonal, etc.

– Fördelen med dessa underavdelningar är att de inte behö-

ver ha föreningsstadgar eller separat kassa. De kan skötas utan formalia, sade han.

Sture Lundkvist (Göta FVf) ansåg, att små och många föreningar är rätt modell, om man med ett finförgrenat nät vill nå ut i bygderna. Förvaltningsproceduren kan skötas av ett centralt förbund:

– Det är viktigt att man inte tar ifrån de små föreningarna deras ansvar för att hålla kontakten med medlemmarna. Om de bara skall sitta och vänta på direktiv från högre ort händer ingenting, påpekade Lundkvist.

● ● **Fler reservare?** – Helmersson funderade också över möjligheten att i samarbete med flot-

tiljerna "ragga upp" reservofficerare och få dem att engagera sig i frivilligrörelsen. Tillämpad utbildning inom ett krigsförband, kontakt med sin krigsplacerade personal och möjlighet att få räkna en del av denna verksamhet som författningssenlig tjänstgöring skulle nog locka många reservare, hoppades Helmersson.

Han omtalade vidare att ett namnbyte för Flygvapenföreningarnas Riksförbund kan bli aktuellt när/om de regionala förbunden har bildats. Annars är risken för förväxling uppenbar.

– Vad sägs om **Flygvapenfrivilligas Riksförbund?** undrade han. ■

Torsten Andersson

Sommarens lyft

Här är ett unikt sommarerbjudande för dig som läser Flygvapennytt. Den kvalitetsmässigt bästa av marknadens packboxar, Packline, kan bli din för ett mycket lågt pris. Boxen tillverkas i glasfiberarmerad plast med 4 mm godstjocklek och ingjutna rambalkar i locket. Packline-boxen är försedd med gaslyftare som gör att locket går lätt att lyfta. Fyra kraftiga genomgående krokar som säkras med själv-låsande bult på stålplatta ger en trafiksäker förankring på biltaket. Boxen är stöldskyddad med ett säkert cylinderlås från finska Abloy. Packline monteras på lastbåge som passar till de flesta bilar.

DITT PRIS ÄR 3300:—

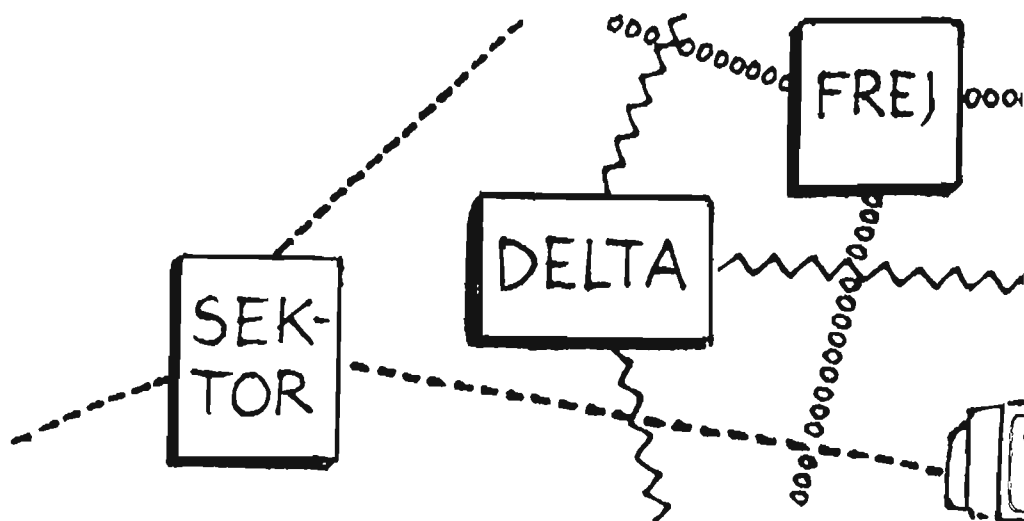
Det finns många packboxar i marknaden som är billigare än Packline. Men vi har valt efter kvalitet och livslängd. Och där är Packline överlägset bäst. Den box vi erbjuder heter Packline 90, bredd 90 cm, längd 220 cm, höjd 30 cm, vikt 30 kg, svart eller vit med Flygvapenstripe på bägge sidor. Normalpriset för denna box är 4450:—. Ditt pris är 3300:— inkl. moms. Boxen levereras fritt närmsta flottlj.

Beställ genom Reklambutiken tel. 08-33 12 94 eller Flygstabens yrkesinformation 08-788 89 24. Senaste beställningsdatum 27 maj. Därefter omgående leverans.

Top Class Club

**Gårdagens
info-kaos
tvingade
fram**

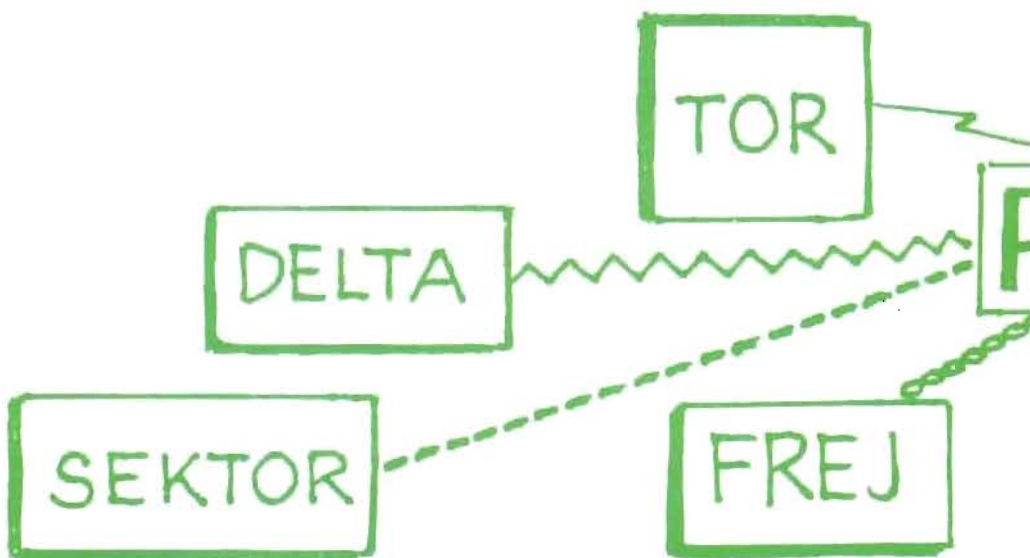

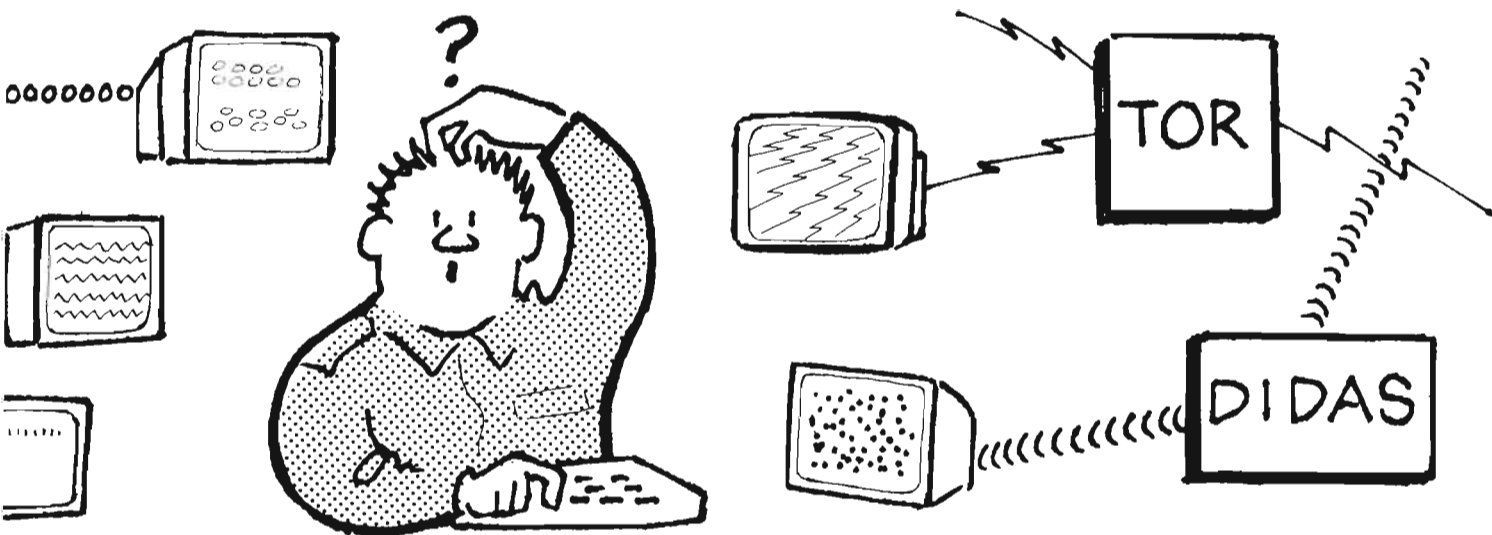
INFOSYSTEM FV

Av Steve Burström
m fl

Chefen för Flygvapnet har – i skrivelse 1987-05-11 740:61391 (CFV inriktning och uppdrag för genomförande av INFOSYSTEM FV) efter samråd med ÖB och efter FMV hörande – beslutat om genomförande av ett samordnat och gemensamt informationssystem, som skall utgöra stöd för flygvapenförbandens ledning i såväl krig, beredskap som fred.

**... som
nu
är
under
provdrift**

– vårt nya lednings- och informationssystem

Målsättning. – INFOSYSTEM FV skall utgöra stöd för FV-förbandens verksamhet i krig och under beredskapstillstånd samt för krigsförberedelsearbete, förbandsproduktion och övrig verksamhet vid staber och förband i fred.

Inriktning. – INFOSYSTEM FV skall innehålla de fack och funktionsinriktade informationsbehandlingssystem samt de administrativa stödsystem som erfordras för att rationalisera krigsstabstjänsten och därigenom säkerställa en effektiv ledning av flygstriidskrafter. Systemet skall därutöver innehålla de informationsbehandlingssystem som erfordras för att rationalisera krigsförberedelsearbete, förbandsproduktion och övrig stabstjänst.

Härvid skall:

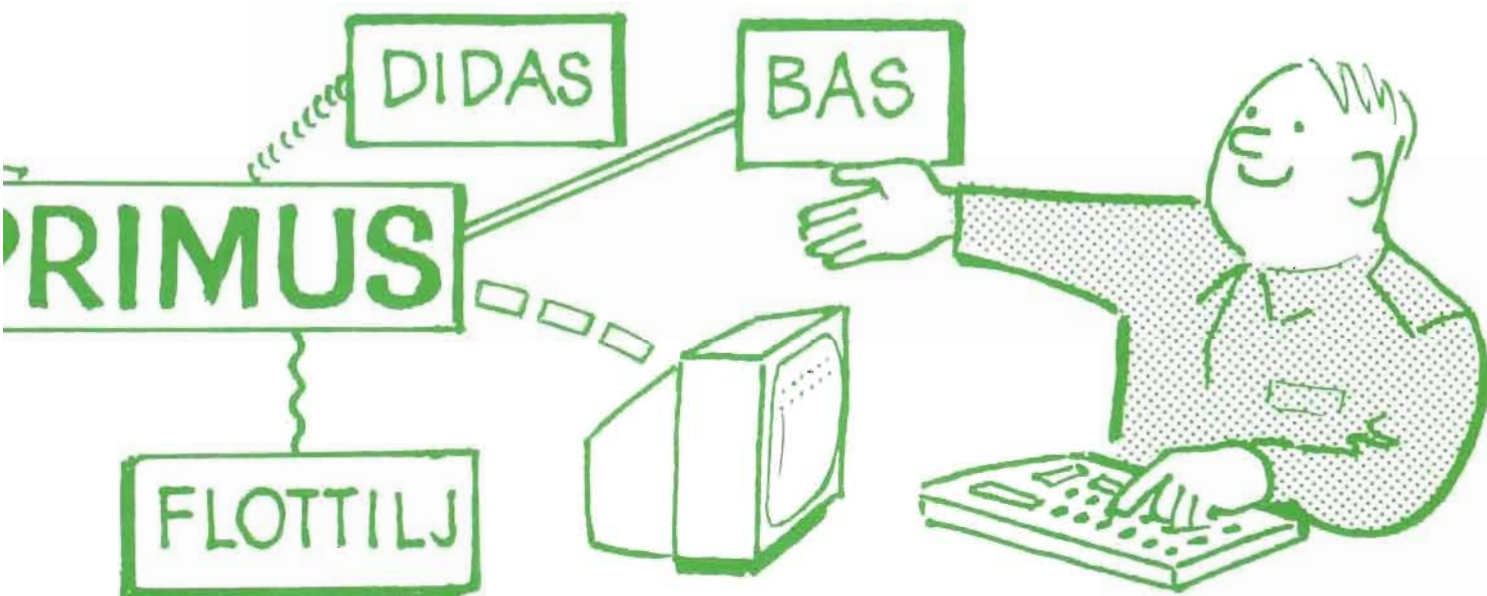
- ▶ Central flygledning (eskaderstaben), samtliga sektorstaber/strilbataljoner och basbataljoner samt fredsstaber och förband erhålla datorer med systemprogramvara och tillämpningsprogram, vilka funktionellt/tekniskt är inordnade i INFOSYSTEM FV.
- ▶ Samtliga lokala system redan i fred innehålla den informationsmängd och de tillämpningsprogram som erfordras för att på resp nivå omedelbart kunna utföra ledning vid beredskapshöjning och krig.
- ▶ Samtliga användare knutna till INFOSYSTEM FV, som ges behörighet att ta del av eller uppdatera information för sin

verksamhet, på sikt kunna utnyttja samtliga delsystem ingående i INFOSYSTEM FV från en och samma terminalarbetsplats.

▶ System som ingår i INFOSYSTEM FV utvecklas, och vad gäller befintliga system anpassas och modifieras, under programplanperioden 86/91.

▶ Driftsättning och delsystem i INFOSYSTEM FV ske successivt och slutföras inom programplanperioden 86/91.

▶ – i avvaktan på CFV övergripande plan för informationssystemutvecklingen inom hpg 3 – planering och utveckling av informationssystem samt **investeringar i datorer** och programvaror **ske först efter samråd** med CFV.

DATORN

Ditt hjälpmedel

i fred & krig vid krigsförbandsproduktion

Krig och fred måste gå hand i hand. ☆ Ju mer vi övar vår krigsorganisation, desto effektivare blir den. Högsta effektiviteten borde då uppnås om vår dagliga fredsuppgift var identisk med krigsbefattningen och att vi i fred använde alla verktyg/hjälpmedel som skall användas i krig. Vardagskreativiteten, som ger oss idéer om hur man skall underlätta och effektivisera arbetet, kommer då direkt krigsförbandet till godo. ☆ Detta är vår utgångspunkt när vi skall utveckla lednings- och informationssystem (datorstöd) för basbataljonen, krigsdivisionen samt flottiljen inom ramen för projektet PRIMUS inom INFO-SYSTEM FV.

Bild 1: INFOSYSTEM FV Ledningsorganisation

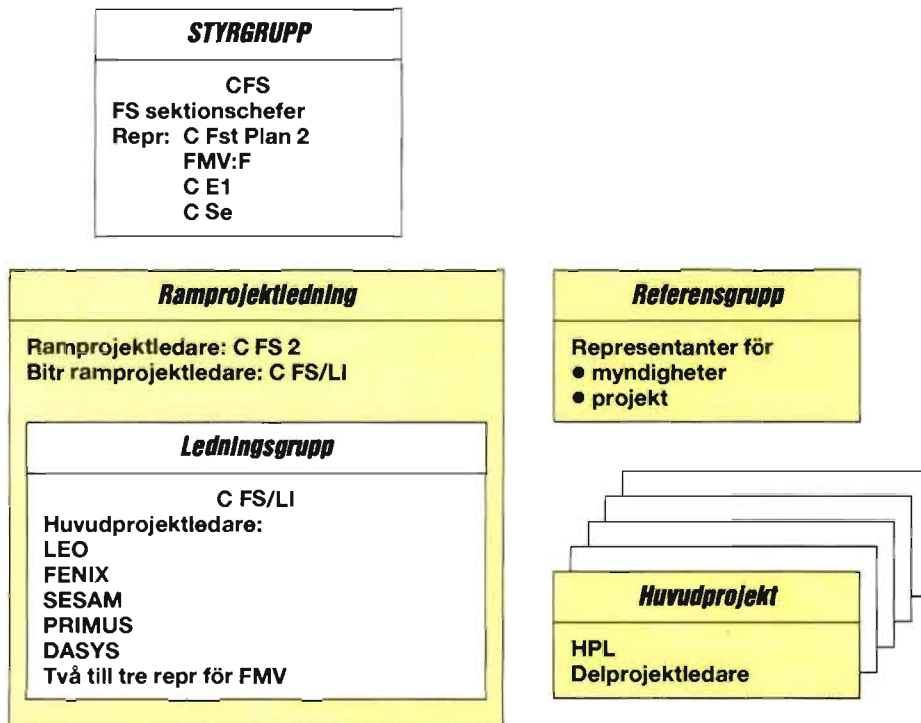
● ● För att säkerställa att INFOSYSTEM FV skall utformas enligt CFV målsättning och inriktning etableras fem huvudprojekt.

Projekten benämns:

- 1) Huvudprojekt "IKAROS" (LEO), ledningsnivå: Fst/MB, högkvarter/MB.
- 2) Huvudprojekt FENIX, ledningsnivå: flygstab/C E1/FMV/central flygledning.
- 3) Huvudprojekt SESAM, ledningsnivå: sektorledning fred/krig.
- 4) Huvudprojekt PRIMUS, ledningsnivå: flottilj, flyg-, bas-, stril, sambands-, verkstadsförband m fl.
- 5) Huvudprojekt DASYS, datorsystem med systemprogramvaror, datakommunikation, distribuerade databaser, datasäkerhet, metoder och hjälpmedel vid systemutveckling.

I riktlinjerna för verksamheten anges bl a:

► Informationssystemens funktion i resp ledningsnivåer skall integreras och sinsemellan kommunicera så att de för varje användare uppfattas som ett lednings- och informationssystem.

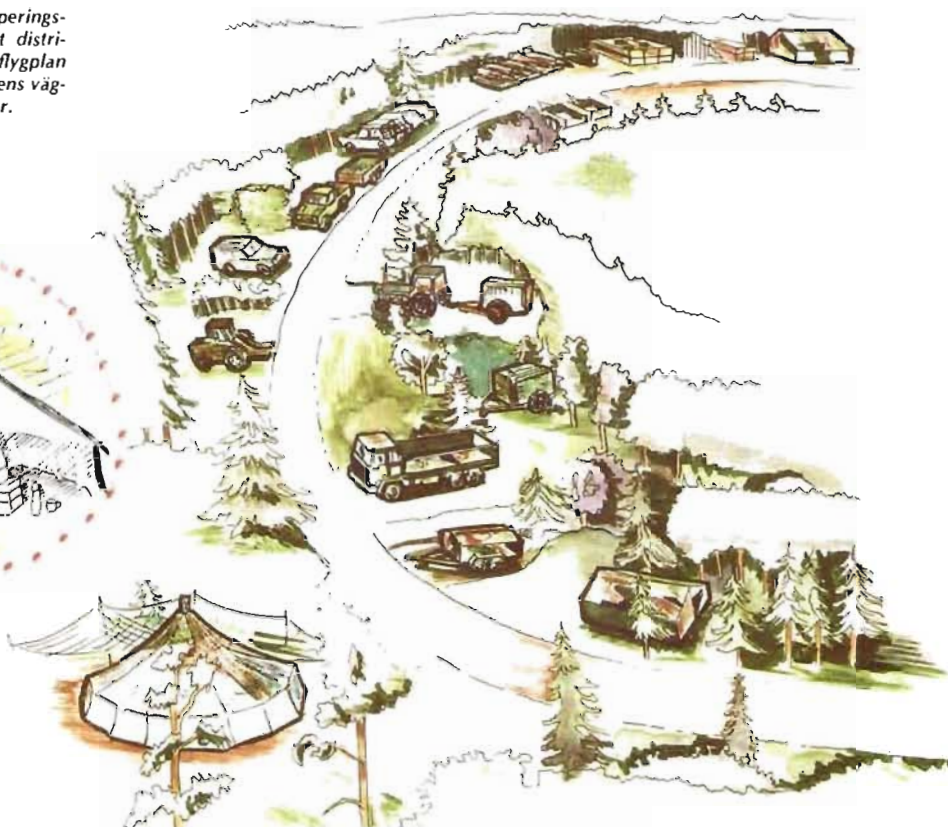

► Systemutvecklingen skall bedrivas så, att användarnära kravspecifisering med verifierbara krav erhålls. Detta skall säkerställas genom att huvud- och delprojekt bedrivs på de myndigheter som skall stå som mottagare av färdiga system. Öv-

riga berörda myndigheter deltar i det direkta arbetet genom att deluppdrag läggs ut på dessa.

INFOSYSTEM FV Ledningsorganisation åskådliggörs med bild 1.

Till klargöringstroppens grupperingsplats kan informationssystemet distribuera order om betjäning av flygplan samt ge underlag för t ex troppens vägval vid utkörning och transporter.

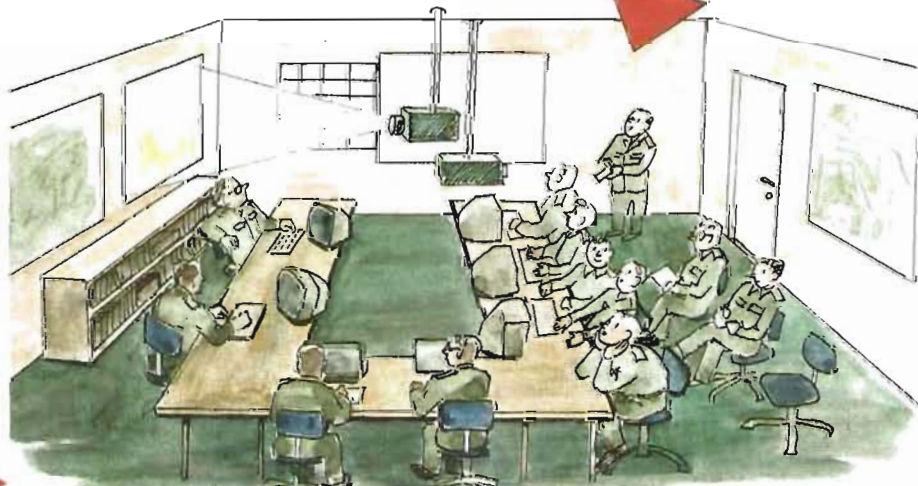
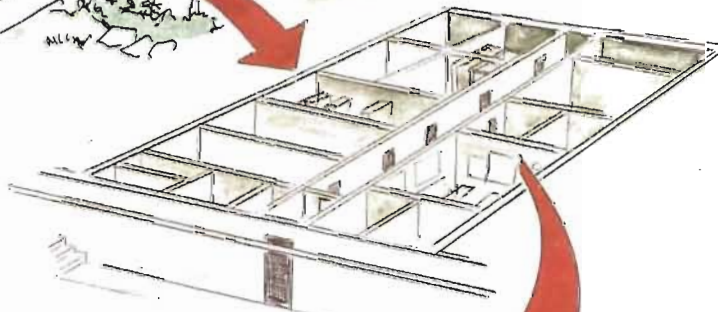

BASCENTRAL

Från många "facksystem" till ett informationssystem. – Vi har i dag ett antal datasystem för verksamheten inom ett antal fackområden (t ex DIDAS, DELTA, TOR, F/SLÖR, m fl). Utan dessa skulle verksamheten vara antingen omöjlig att genomföra eller alltför kostnadskrävande. Problemet för en chef (i såväl krig som fred) är att ett beslutsunderlag som är sammansatt av information från flera fackområden *inte* kan framställas. Dessutom har vår datamognad inte varit tillräcklig för att kunna önska det datorstöd som gör oss effektivare. Genom att tillsammans med vår personal ute i verkligheten etappvis specificera och pröva datorstöd, ökar kunskapen både om datorernas möjligheter och alternativa sätt att lösa krigs- och fredsuppgifter. Detta arbete har påbörjats och kommer att genomföras vid FV:s förband i olika etapper inom PRIMUS.

Från expertutvecklade system för verksamheten till användarnära utvecklade expertsystem. – "Det enda säkra är, att det är osäkert vilken information vi behöver för att vinna kriget", brukar vi resonera inom PRIMUS. Det betyder att dagens behov inte får låsa möjligheterna att i framtiden (i morgon eller på 90-talet) direkt kunna sammanställa den information vi finner vara relevant som beslutsunderlag. I den traditionella "systemutvecklingsmodellen" fick en användare bara specificera ett antal "menyer" och "utdatatbilder" samt indata. Sedan låste datateknikerna in sig och gav oss vad vi förtjä-

I bascentralen kan informationssystemet projicera översiktsbilder på väggarna i form av "processbilder" med t ex status på flygplan, bansystem och vägar samt större förändringar, medan olika befattningshavare kan ha anpassade presentationer på sina arbetsstationer.

nade/behövde. Ett sådant förfaringsätt kan vi inte godta längre:

A) För det första är informationen i sig en mycket viktig resurs. Den måste betraktas som gemensam för FV. Vi måste lagra vår information på ett sådant sätt att den är oberoende av de program och system som för tillfället uppdaterar den resp skapar utdatabilder och -listor. Man kan också säga, att "Flygvapnets databas" skall vara applikationsoberoende. Vidare skall informationen registreras så nära den plats den uppstår som möjligt och dessutom bara registreras en enda gång (sedan måste INFOSYSTEM FV sköta resten, dvs distribuera informationen till de platser där den behövs).

B) För det andra måste vi specificera funktionen hos INFOSYSTEMets olika delar tillsammans med verksamhetens folk. Detta innebär, att vi med s k fjärde generationens programmeringsspråk tillsammans med de tilltänkta användarna skall skapa prototyper till delsystem samt pröva dem i en krigsliknande verksamhet. Först därefter är vi färdiga att skriva en specifikation för resp delsystem.

Delsystem efter delsystem kommer att utvecklas, prövas och successivt sättas i drift. En av huvuduppgifterna för PRIMUS är att säkerställa att dels delsystemen bildar en gemensam helhet inom PRIMUS-nivån, dels gränssnitten mot omvärlden (SESAM m m) blir entydiga och funktionella. Ett så stort projekt som INFOSYSTEM FV måste utvecklas i moduler/klossar, där alla måste passa ihop i slutänden.

● ● **Vad har gjorts?** – PRIMUS har startat sitt arbete med att analysera marktjänsten med utgångspunkt från TaBas och AnBas. Innan man gräver ner sig i något delprojekt, måste man ha helheten klar för sig. Därför har vi i vår första delrapport gjort en översiktlig informationsanalys och studerat vilken information olika enheter inom basbataljonen behöver/skapar samt var detta sker. I vår andra delrapport har vi indelat PRIMUS i verksamhetsområden samt gjort en första analys av informationsflödena.

Parallellt med detta har vi startat ett "metodförsök" vid F15, som syftar till att i praktiken studera metodik för order och rapportering. För närvarande pågår prov i samband med ledning av klargöringstjänst.

Vad händer närmast? – Nu skall vi avverka samtliga verksamhetsområden för att analysera:

- ▶ Arbetsuppgifter
- ▶ Verksamheter
- ▶ Arbetsmoment
- ▶ Information (från, till, detaljerad beskrivning).

Detta ger grunden för att, genom en teknik som kallas "konceptuell modellering", skapa en applikationsoberoende databas. Med våra människor i verksamheten skall vi sedan pröva olika sätt att datorstödda verksamheten. Detta kan man kalla "prototyping".

● ● **Hur påverkar detta verksamheten vid FV:s fredsförband?** – Inom PRIMUS är vi fast övertygade om att fredsverksamhetens krigsförbandsproduktion inte går att särskilja från verksamheten i krig. Varje datorstöd som är värt namnet måste

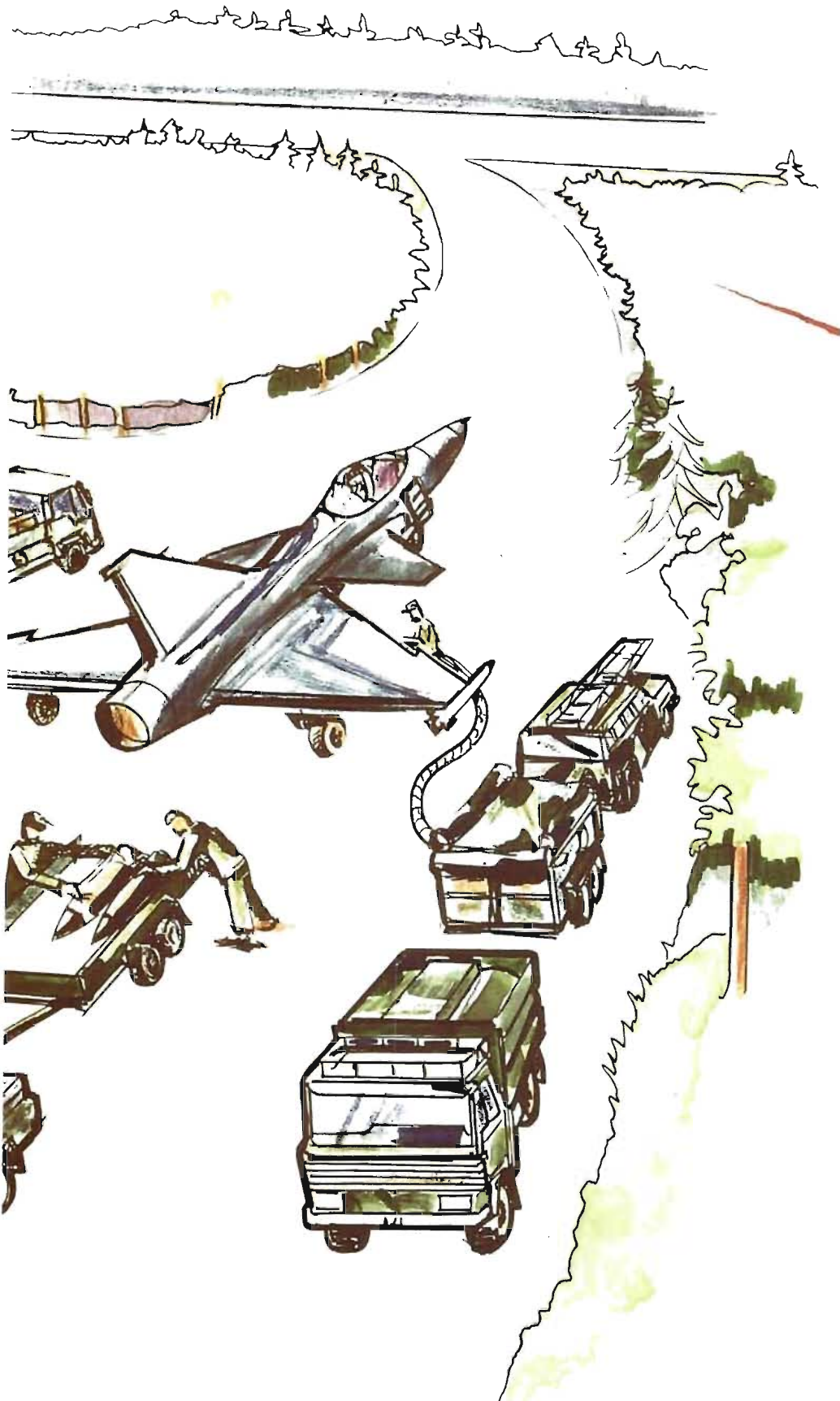

kunna integreras i helheten inom INFO-SYSTEM FV. Huvuddelen av flottiljerna kommer att direkt involveras i utvecklingsarbetet och därmed bidra till en funktionell helhetslösning. Lokala initiativ och idéer till datorstöd bör tas till vara och ut-

nyttja en gemensam metodik för analys av verksamhet, information, informationsbehov m m.

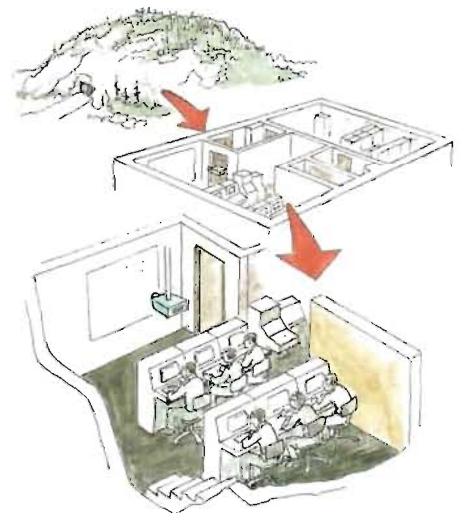
Vissa lokala projekt bör kanske vänta några månader och i stället utvidgas till att omfatta ett verksamhetsområde inom

PRIMUS. Det är endast genom att successivt starta med verksamhetsområde efter verksamhetsområde som projektledningen kan ge metodstöd, hjälp med utrustning, erfarenheter m m. På så sätt får vi en fungerande helhetslösning. ■

Nedan: I kommandocentralen kan informationssystemet projicera en översiktsbild som tablå i form av en 'processbild' med status på flygplan, bansystem och vägar samt större förändringar, medan olika befattningshavare kan ha anpassade presentationer på sina arbetsstationer.

KOMMANDOCENTRAL

T v: Klargöringspersonalen kan med hjälp av handdatorer registrera status på såväl flygplan som materiel och personal samt direkt rapportera in detta till basens informationssystem.

I strålade vinterväder – 5-10 minusgrader samt torr och fin snö – avgjordes årets FV-mästerskap i vintersportgrenarna skidfälttävlan, längdskidåkning och skidskyttestafett. Tävlingarna arrangerades i luleterängen och med F21 som duktig och kunnig värd.

FVM i vinteridrott:

Gamlingarne imponerar – MEN var är UNGDOMEN?

På att FV-mästerskapen i år tidsmässigt förlagts till veckan direkt efter Vasaloppet, valde arrangören att köra fälttävlan som första gren. Man ville låta de rena skidloppen komma en dag senare och därmed låta "Vasalöparna" återhämta sig en dag extra, s a s.

F21 hade lagt ett fint spår med start och mål vid Sikfors idrottsplats och med utslagsgivande s k punkter. Inga klagomål över för svår bana kunde inregistreras.

Att skidfälttävlan är en gren där t ex även skåningar och upplänningar kan göra sig gällande beannades – tre klasser!

● ● På den andra dagen avgjordes längdåknings – 5 resp 15 km. Idealiska tävlingsförhållanden rådde runt Måttsunds skidstadion. Inte ens OS-laget skulle kunna ha vallat bort sig. För oss som bor söder om snögränsen var det en ren fröjd att majestätiskt sträcka ut i spåren. – En kvinna – men ett lejon, fänrik **Anki Lundmark** – tjuvade 5 km-slingan. De s k herrarna tog sig an 15 km, dvs norrbottens-kilometrar.

● ● Tredje dagens begivenhet blev skidskyttestafett, som genomfördes på slingor runt F21:s skjutbana. Ett nytt skjutmål – "Skövdemålet" – prövades. Det fungerade bra men ställde stora krav på markörens vaksamhet.

I år genomfördes tävlingen med enbart finkalibriga vapen – för första gången och som prov. Förbandens representanter anser, att tillgången på Anschütz-gevär är tillräcklig för att kunna genomföra stafetten med denna vapentyp. Det verkar nu som bestämmelserna kommer att ändras, så att finkalibriga vapen skall användas vid skidskyttestafetten framgent.

Segrade gjorde inte oväntat F21. Men att Uppsalaslätans F20:iter skulle knipa silvret blev till ett välkommet utropstecken. Mer normalt var då F4:s tredje plats.

15 lag deltog. Det var en antalsmässig förbättring jämfört med i fjol. Då redovisades ett lågvattenmärke. En breddning av deltagarunderlaget är emellertid allttjämt nödvändigt. Kan det verkligen vara så att ungdomen av i dag inte orkar "plåga sig på plattan"?

Totalt sett i dessa FV-mästerskap blev F21 klart bästa deltagarlottilj. Men alla förband lever i detta sammanhang på nåden. Ty i resultatlistorna förekommer nämligen som vanligt de gamla kända namnen – Westin, Lintzén, Jönsson, Tryggve, Hassis m fl. Men de behöver konkurrens – yngre sådana. En glädjande antydning åt det hållet kunde noteras i år, då en del yngre deltagare (i H21-klassen) in-fann sig till start. Kan trenden ha vänt? Ty under åren 1984-87 har nedgången i deltagarantalet varit påfallande.

Ensam färgklick i FVM-spåret

... fänrik Anki Lundmark

RESULTAT

15 km – individuellt

- 1) K. Lintzén (H35), F21
- 2) N. Westin (H50), F21
- 3) L. Jönsson (H40), F17
- 4) L. Moraeus (H21), F 5
- 5) M. Forsberg (GU), F15
- 6) J. O Jonsson (H40), F 4

Fälttävlan – individuellt

1) P-A Johansson (H35), F21	2) S. Å Granqvist (H45), F10
3) N. G Nilsson (H45), F 4	4) G Persson (H45), F20
5) von Heijne (H45), F21	6) B Johansson (H40), F21

15 km – lag

- 1) F21
- 2) F6
- 3) F15
- 4) F5
- 5) F7
- 6) F13

Fälttävlan – lag

- 1) F21
- 2) F4
- 3) F5
- 4) F20
- 5) F13
- 6) F7

Skidskyttestafett

- 1) F21, lag 1
- 2) F20
- 3) F4
- 4) F21, lag 2
- 5) F6
- 6) F7

● ● Flygstabschefen, gen mj Bert Stenfeldt, tog upp frågan vid prisutdelningen. Han gav dessutom sin syn på problemet med våra personalavgångar samt prioritering av arbetsuppgifterna. Det verkar nu som om bemanningssituationen är på väg mot en bättring

och att vi därför borde se över idrottens målsättning. **Idrotten bör vara en integrerad del i den totala FV-verksamheten.** Förbandens idrottsverksamhet bör leda till alstrandet av krigsmän i topptrim. Plikten kan kalla. ■

"Nukku"

CFS gratulerar skidsegraren i GU-klassen, vpl Mikael Forsling (F15).

Foto: Kurt Blom

CFS prisbelönar segraren i skidfälttävlan i GU-klassen, vpl Henrik Claesson (F13).

Från och med februari i år har antalet samverkande frivillig-organisationer i FV ökat med en – nämligen FMCK, d v s Frivilliga Motorcykelkårens Riksförbund.

FMCK:s uppgift blir att kompletteringsutbilda våra TLbi Basbat -85:s organisationen i motorcykelkörning. Kursen varar en vecka och genomförs årligen vid F5 i Ljungbyhed. Halva tiden ägnas åt MC-utbildning och resten åt rena TLbi-färdigheter. (TLbi = trafikledarbiträde.)

Även våra MC-ordonnanser skall få möjlighet att kompletteringsutbilda sig en vecka i FMCK:s regi – en utbildning som genomförs integrerat med andra försvarsgrenar. Genom FMCK inträde samverkar nu CFV med åtta frivilligorganisationer:

BFMT (Befälsföreningen Militärtekniska)
FIF (Flygfältsingenjörstjänstföreningarna)
FMCK (Frivilliga Motorcykelkårens Riksförbund)
FPF (Försvarets Personaltjänstförbund)
FVRF (Flygvapenföreningarnas Riksförbund)
SBK (Svenska Brukshundsklubben)
SKBR (Sveriges Kvinnliga Bilkårens Riksförbund)
SLK (Riksförbundet Sveriges Lottakårer)

Tillsammans besätter dessa organisationer cirka 13.000 befattningar i FV:s krigsorganisation. ■

Björn Moberg

Ytterligare en frivillig-organisation samverkar med Flygvapnet

Ny typ av C-dräkt till FV

Försvarets Materielverk (FMV) har för FV:s räkning beställt tillverkning av C-vätskeskydd. Beställningen omfattar 79000 C-vätskeskydd till en kostnad av ca 6,2 milj kr.

Vid ett överraskande överfall med kemiska stridsmedel i vätskeform måste varje soldat ha ett bra grundskydd som ger goda förutsättningar att överleva. En viktig del av detta grundskydd är C-vätskeskyddet.

Den aktuella skyddsdräkten (t v) består av tre delar – en för kroppen och två ben/fotskydd. Det är ett engångsskydd tillverkat av en speciell plastfilm med goda skyddsegenskaper. Under själva kroppsdräkten tar man så snabbt som möjligt på sig skyddsmasken. En tränad soldat kan få på sig skyddsutrustningen på mindre än 10 sekunder. C-dräkten ger skydd mot kemiska stridsmedel upp till sex timmar. C-vätskeskyddet ska brännas efter användning. ■

Skyddsskola till Umeå

Regeringen beslöt i februari att i proposition föreslå riksdagen att **Totalförsvarets skyddsskola** lokaliseras till Umeå.

En lokalisering till Umeå, i anslutning till Västerbottens regemente (I 20/Fo 61) och försvarets forskningsanstalts huvudavdelning 4, bedöms ge goda förutsättningar för den långsiktiga **utvecklingen av ABC-skyddskunnandet** i landet.

Skolan skall inrättas den 1 juli 1988 och bedriva utbildning i ABC-skydd för totalförsvarets personal samt försök och utveckling inom ABC-skyddsområdet.

Verksamheten vid skolan skall inledningsvis bedrivas i Upplands-Bro. Senast fr o m budgetåret 1992/93 bör verksamheten kunna bedrivas i full omfattning i Umeå och sysselsätta ca 40 anställda. ■

Det var 14 elever som inställde sig till typ-kurs för flygplan J 32B, D, E på gamla anrika Malmen den siste november 1987. Kursen bestod av nio flygtekniker och fem civila med varierande bakgrund – mestadels från flygplan 37 och 35.

Den sista?

Ny generation Lansen-skötare

Kursprogrammet har varit omväxlande under ledning av Mållflygkompaniets yrkeskickliga tekniker. System efter system avverkades. Lugnt och metodiskt med grundläggande teori i lektionssal och tillämpad praktik på flygplan i hangaren. Kompaniets byggnad, hangar 83, har renoverats upp och byggts om till bättre än nyskick med ljusa, fräscha och ändamålsenliga lokaler. Detta bidrog självklart till god trivsel.

Kursens instruktörer och elever har dessutom varit försöksgrupp för nya underhållsföreskrifter, nya rutiner samt ny utrustning för motorkörning. Det var både glädjande och stimulerande att ingå i försöksgruppen som elev... och att underhållsbeslutande myndigheter såsom FMV, Motorbyrå samt FFV Aerotech i Arboga m fl, plötsligt blivit medvetna om att jakt-Lansen fortfarande finns kvar i tjänst.

Detta innebär att man tagit fram datorprogram och provutrust-

ning, så att vi 32-tekniker kan använda samma motorkörningsterminal och provvärdesgivare som man utnyttjar för 37:an och 35:an. Detta ger oss möjlighet att reglera motorer och efterbrännkammare så noggrant som en hundradel när. Det måste betecknas som ett stort steg framåt jämfört med föregående sätt.

Kursens längd var sex veckor. Alla elever klarade sig igenom kursproven med godkända resultat vid examen. I och med denna kurs har Mållflygkompaniet tillfört sju fpl/vapen-tekniker och två el-tekniker. Detta tryggar återväxten hos den tekniska Lansens-personalen ett tag framöver.

Därför får vi stämma in med Mark Twain: "Ryktet om vår död är något överdrivet." Därav anledningen att Lansarna även kommer att skötas av yngre krafter när vi gästar de olika FV-förbanden framöver. ■

Göran Hagman

Praktikpass vid målbojseringsvinsch

"Orden är vårt vapen"

TolkS, eller Försvarets tolkskola som den egentligen heter, skiljer sig i många avseenden från de övriga skolorna inom Flygvapnets Uppsalaskolor. Eleverna är nästan genomgående värnpliktiga. Huvuddelen av dessa går till Armén eller inriktas mot markstridskrafternas verksamhet. Utbildningen syftar till att skapa förhållningsledare, underrättelseassistenter och språktolkar.

Försvarets

Tolkskola

Tema: Utbildning vid FV:s Uppsala-skolor/F20

"Försvarets TolkS har med anledning av den senaste tidens anmärkningar i pressen ökat insatserna för att skapa säkerhet kring frågor och förhållanden som kräver förtroendet. Målet är att denna säkerhet skall skapas genom ett ökat säkerhetsmedvetande där det bedöms nödvändigt. TolkS samarbetar därefter med såväl de egna eleverna som berörda myndigheter."

*L. A. Berg
i F20:s tolkskola*

Tjänstgöringstiderna skiljer sig från de vanliga, både för plutonbefälsuttagna i stort liksom i dygnsrytmen. Eleverna bor inte i kasern inom området – det finns inget utrymme vid F16/F20 – utan på studentrum i Uppsala. Eleverna är också inskrivna som studenter vid universitetet. Därför blir belöningen för gott arbete normalt minst 40 universitetspoäng.

TolkS flyttade in i nybyggda lokaler i förlängningen av östra förläggingsflygeln i juni 1985. Skolan hade tillhört Armén, men S1/Fo 47/58 tvingades av statmakterna flytta från Uppsala till Enköping. Men själva TolkS måste ligga nära ett universitet. Därför slapp skolan flytta med och anknöts istället till de enda kvarvarande förbanden i Uppsala, F16/F20. Redan i juli 1984 underställdes TolkS F20 – borta på Polacksbacken på andra sidan staden. Strax därefter sattes spaden i jorden för den nya skolbyggnaden.

● ● **Handplockade elever.** – TolkS är något så ovanligt i dessa dagar som en utpräglad pluggskola. Något annat duger inte om man bl a skall lära sig ett främmande, slaviskt språk på i praktiken tio månader. Dessutom gäller det att studera 10–15 andra ämnen under året. För de flesta tolkelever finns inga fritidsproblem under den första tiden i Uppsala – det finns helt enkelt ingen fritid! Innan de totalt 15 månadernas utbildning avslutats skall eleverna kunna genomföra förhör på ryska och minst ett västspråk förutom på svenska. De skall vara väl förtrodda med svenska och utländska stridskrafterns organisation, materiel, personal och huvudsakliga funktion i strid. De skall känna till relevant militärterminologi.

Alla elever har bra betyg i engelska och ofta också tyska, franska eller något annat västspråk redan innan de kommer till

TolkS. De flesta har aldrig studerat ett ryskt ord då. Därav följer att TolkS i allt väsentligt måste koncentrera sig på just ryskan.

Inte bara språk. – Ungefär halva tiden ägnas åt språkstudier. Den andra hälften upptas huvudsakligen av militära ämnen inklusive språkövningar i form av tolkningsövningar och förhörstjänst. De första tre av de 15 månaderna ägnas åt allmänmilitär utbildning vid K3 i Karlsborg. Den är nödvändig för att eleven skall kunna förstå något av soldatens och befälets situation i strid. Även fortsättningsvis återkommer allmänmilitär utbildning, delvis i form av ledarskapsutbildning.

Förhållningsledare undersöker en fånges persedlar.

Viktigt med fysisk träning. – Tolkeleverna är inga förlästa typer. Den nu inne-
liggande tolkkursen började sin första
vecka i Uppsala med att ta hem F16/F20
fotbollsturnering. Det satt väl instämplat
från början och spred sig snabbt till mar-
ketenteriet och andra platser av vikt. Sko-
lans armélinje får varje år 14 dagars ut-
bildning vid FJS Karlsborg med maximalt
tre fallskärmsbrev som avslutning.

● ● **Få anställda.** – Med chefen är totalt
åtta personer anställda för att klara grund-
utbildning av ca 40 tolkelever och reput-
bildning av drygt 100 elever årligen. Sama-
ma besättning jämte vissa lånade lärare
skall också klara utbildning av ett antal fri-
villiga under tre-fyra kurser per år. Det är
svårt att få tag i militära lärare som behärs-
kar de aktuella språken. Detta är till men
för utbildningen, då de så viktiga ordina-
rie civila språklärarna bara är två till anta-
let. (Som jämförelse kan nämnas, att den
norska motsvarigheten till TolKS har fyra-
fem civila lärare bara i språk på ca 15 ele-
ver.) Kvaliteten på utbildningen åskådlig-
görs också genom det faktum att magister
Sigvard Lindqvist (31 år på skolan) den 3
juni 1988 promoveras till hedersdoktor
vid Uppsala Universitets humanistiska fa-
kultet.

Vad blir det av eleverna? – TolKS har
hittills bidragit till att fostra ett stort antal

*Egentligen borde kanske TolKS heta Förhørsle-
darskolan ... ? Berättar bättre om vad utbildning-
en handlar om.*

människor inom utrikesförvaltningen,
Sveriges Radio och övriga massmedier,
drygt 20 professorer, dataspecialister,
några statssekreterare och annat rege-
ringsfolk, högre tjänstemän inom bankerna
samt näringslivet i övrigt. Från många
håll har vitsordats om TolKS betydelse bå-
de för enskilda och för organisationer och
myndigheter av många slag.

● ● **Finns det plats för andra elever?** –
Genom åren har TolKS tagit sig an utbild-
ning av yrkesofficerare som i sin tjänst
behöver språkkunskaper. I första hand
har det naturligtvis rört blivande attachéer,
främst dem som skulle placeras i öst-
länder. Försvarsmakten behöver vissa
andra officerare och civila med språkkun-
skaper och de kan också få hjälp vid
TolKS. För närvarande studerar en löjtnant
och en fänrik ur FV på heltid vid
TolKS, en blivande attaché och en blivan-
de tolkskolechef studerar på deltid.

Antalet officerare inom försvarsmakten
som skulle behöva kunna tala och läsa
ryska behöver ökas. Därför planerar
TolKS varje år för 1–2 yrkesofficerare att
på heltid följa tolkelevernas utbildning.
Denna möjlighet är öppen för alla office-
rare ur de tre försvarsgrenarna. Problemet
är att de intresserade chefer har svårt att
släppa dem ifrån sig. ■

*Våra utbildade förhørsledare har genomgått
olika övningar m m för att klara fallskärms-
hopp.*

**TolKS
skärper
säkerheten**

Tjänste
Taxe percue
Sverige

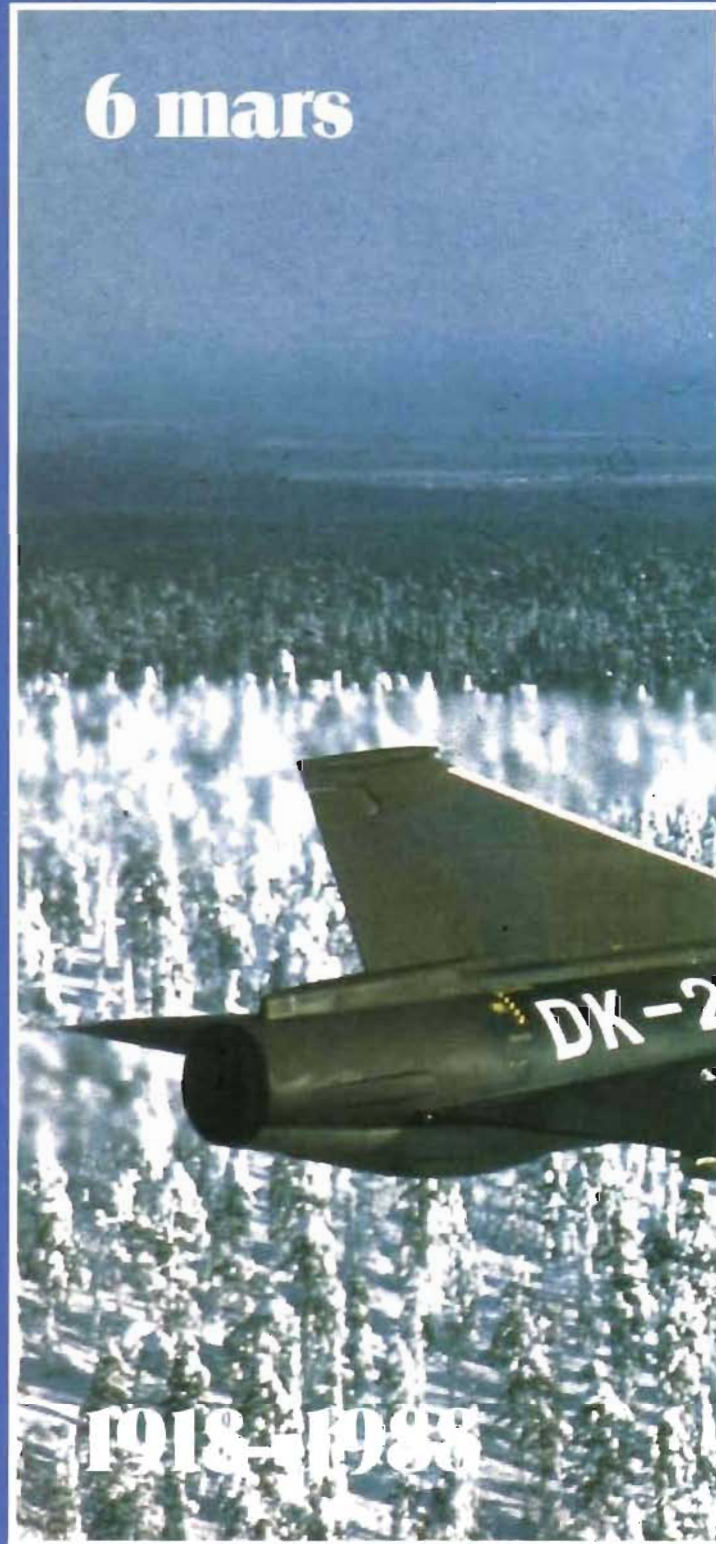

FÖRSVARSMAKTEN
Flygstaben
104 50 Stockholm

SW•ISSN 0015-4792

Suomen Ilmavoimat 70 vuotta

6 mars

1918-1988